

Ášši/Sak <Saknr>	<Tittel>
------------------	----------

Sametingsrádets redegjørelse om samisk idrett

	Arkivsaknr. 15/4332
--	------------------------

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saknr.
Sametingsrádet	21.08.15	SR 099/15
Sametingets plenum	21. – 25.09.15	SP 034/15

I Vedlegg

II Forslag og merknader

Sametingsrádets forslag til innstilling:

Sametinget har drøftet sametingsrádets redegjørelse – Sametingsrádets redegjørelse om samisk idrett. Redegjørelsen er vedlagt protokollen.

Sametingsrádets redegjørelse om samisk idrett

1 Innledning

Historisk sett har fysisk aktivitet vært en naturlig del av den samiske kulturen. Langt opp til vr moderne tid krevde dagliglivet en stor grad av kroppsarbeid for å skaffe tilveie det som var nødvendig for å livberge seg.

Etter hvert som tida og behovene har endret seg har naturlig nok den fysiske aktiviteten blitt mindre, og den har også endret form og innhold. I dag fremstår denne aktiviteten ofte i form av deltakelse i idrettslige aktiviteter, og i både organiserte og uorganiserte mosjonstiltak.

Sport og idrett har, og har hatt, en sentral plass i det samiske samfunnet. Det er et bredt spekter av idrettsaktiviteter rundt om i samiske bosettingsområder, og mange samer deltar aktivt i mange forskjellige idrettsgrener. Dette er idrettsgrener som organiseres av Norges idrettsforbund (NIF). I tillegg har vi forbund slik som Smiid valstallanlihhttu/Samenes

idrettsforbund (SVL) (inkluderer SVL-N og FA Sápmi) og Sámi Heargevuodjin-Lihttu/Samisk reinkappkjørerforbund (SHL) som har til formål å organisere ulike idrettsaktiviteter for samer. Flere av disse idrettsaktivitetene har tatt med seg elementer fra den tradisjonelle samiske kulturen og videreført og utviklet de videre, og danner i dag basis for idrett på høyt nivå og på mosjonsnivå.

Sametingsrådet ønsker med denne redegjørelsen å skissere aktuelle utfordringer og fremme rådets strategier innenfor det samiske idrettsfeltet. Rådet vil med redegjørelsen legge frem dette for Sametingets plenum, og invitere til en drøfting av aktuelle saker og aktuelle veivalg for Sametinget i idrettspolitikken.

2 Sametingets engasjement innenfor idrett

Sametinget mottar årlig spillemidler til samiske idrettsformål fra departementet. Sametinget avsetter i tillegg til disse midlene over sine årlige budsjett midler over egen post til samisk idrett. Sametinget er opptatt av å legge til rette for at spesielt samiske barn og unge skal ha noen felles arenaer og idrettslige møteplasser.

Det er viktig at vi har arenaer der samisk tilhørighet, samisk bakgrunn og samisk kultur og språk inngår på en grunnleggende og naturlig måte. Dette har en egenverdi, og dette er med på å legge til rette for at samiske barn og unge kan bygge og styrke sin samiske identitet. Idrettsarenaen er i så måte meget velegnet, og det samiske fellesskapet som man gjennom idretten kan skape vil være et mål i seg selv. For Sametinget vil disse grunnleggende verdiene være det viktigste argumentet for at man engasjerer seg innen idrett, i tillegg til idrettens betydning som en sunn aktivitet.

Organisert idrett har en viktig rolle og den har en stor plass i ethvert moderne samfunn, også i det samiske samfunnet. Idrettsutøvere og idrettslige forbilder er med på å skape stolthet og inspirasjon for befolkningen i sine land, sine regioner og i sine lokalsamfunn. Samiske idrettsutøvere som markerer seg i nasjonal og internasjonal sammenheng er i så måte viktige ambassadører og inspiratorer for alle med samisk tilhørighet, og kan være med på å skape anerkjennelse også langt utenfor det samiske samfunnet.

Tilrettelegging av deltakelse og engasjement i idrettsarrangement både lokalt, nasjonalt og internasjonalt er viktig i denne sammenheng. Sametinget er opptatt av å legge til rette for at de samiske idrettsorganisasjonene og lokale lag og foreninger har ressurser og kompetanse til å legge til rette for et bredt spekter av idrettsaktiviteter lokalt, og samtidig er i stand til å delta i og utvikle arenaer i allsamisk sammenheng, og også kunne utvikle samarbeid med andre urfolk og folk fra andre arktiske områder.

Utøvelse av idrett er også avhengig av at man har en tilrettelagt infrastruktur, og at det finnes tilgjengelige funksjonelle anlegg.

Idrett og fysisk aktivitet er også viktig i et folkehelseperspektiv. I en tid da inaktivitet og livsstilsrelaterte sykdommer truer folkehelsen, er behovet for forebyggende tiltak mer og mer aktuelle. Økt fysisk aktivitet er et av de viktigste virkemidlene for å motvirke dette, og dette er noe som det er viktig at også Sametinget har økt fokus på.

3 Utbygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Sametinget disponerer ikke egne virkemidler til utbygging av idrettsanlegg for idrett og fysisk aktivitet. Samiske idrettsorganisasjoner og idrettslag kan søke om støtte til utbygging av idrettsanlegg gjennom den ordinære spillemiddelordninga som følger egne prosedyrer.

3.1 Prosedyre for spillemiddelsøknader og tildelinger til idrettsanlegg

Den største delen av idrettens andel av overskuddet til Norsk Tipping AS skal brukes til utbygging av idrettsanlegg. Kulturdepartementet bemyndiger fylkeskommunene til å foreta fordelingen av de spillemidlene som hvert år stilles til disposisjon for bygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Søkere om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet kan for eksempel være kommuner/fylkeskommuner, idrettslag/organisasjonsledd i Norges idrettsforbund, idrettslag i Sámiid Valáštaállan Lihttu-Norga/Samenes Idrettsforbund-Norge (SVL-N) og lag tilhørende Sámi Heargevuodjinlihttu (SHL).

Det kan søkes om støtte til ordinære anlegg, nærmiljøanlegg og anlegg for friluftsliv i fjellet og ved kysten. Søknader skal sendes fylkeskommunen gjennom hver enkelt kommune, og skal inngå i en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet.

Som hovedregel kan det søkes om tilskudd til ordinære anlegg på inntil 1/3 av godkjent kostnad. For anlegg i kommuner i Troms og Finnmark kan man få et tillegg på 25 % av ordinært tilskudd, og i kommuner i Nordland og Namdalen kan man få et tillegg på 20 % av ordinært tilskudd. Dette tilsier at man til anlegg i Troms/Finnmark kan oppnå en spillemiddelfinansiering på litt over 40 % av godkjent kostnad.

Når det gjelder tilskudd til nærmiljøanlegg kan det søkes om et tilskudd på 50 % av godkjent kostnad. Maksimalt tilskudd pr. anleggsenhet er kr. 300 000. De særlige tilskuddssatsordningene som for ordinære anlegg er gjort gjeldende i Troms/Finnmark og Nordland/Namdalen gjelder ikke for nærmiljøanlegg.

3.2 Sametingsrådets strategier innenfor anleggsutbygging

Sametinget får mange henvendelser og søknader om støtte til utbygging av idrettsanlegg. Sametingsrådet ser viktigheten av at man i samiske områder har gode og tidsriktige anlegg tilgjengelig som vil være til nytte og inspirasjon for utøvere av og tilskuere til forskjellige idrettsaktiviteter. Tilgang til idrettsanlegg vil også være med på å skape aktivitet og bolyst i lokalsamfunnene, og vil være viktige faktorer for å skape et miljø der barn- og unge får et godt oppvekstmiljø. Samtidig er Sametingsrådet av den oppfatning at tildelingen av spillemidler til anlegg, og med de særlige tilskuddssatsordningene anlegg i Nord-Norge og Namdalen tilgodeses med, skaper et grunnlag som skal gjøre det mulig for kommuner og lag/foreninger å få finansiert og bygd idrettsanlegg. Sametingsrådet ser av den grunn det vanskelig å kunne prioritere støtte til idrettsanlegg innenfor Sametingets nåværende rammer.

Sametingsrådet er fornøyd med at anlegg til reinkappkjøring og lassokasting er innlemmet i Kulturdepartementets bestemmelser om tilskudd til idrettsanlegg, og rådet er av den oppfatning at Sametinget har et spesielt ansvar for at rammevilkårene for disse idrettsgrenene skal være best mulig. Derfor vil Sametingsrådet være åpen for å vurdere støtte til slike anlegg innenfor Sametingets søkerbaserte ordninger. En forutsetning for å gå inn med tilleggsstøtte til slike anlegg vil være at anleggene inngår i de ordinære spillemiddelfinansiering gjennom den enkelte fylkeskommune.

4 Organisering av samisk idrett

4.1 Samiske idrettsorganisasjoner

4.1.1 SVL

Sámiid valáštanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL) ble opprettet i 1979, og da som et allsamisk idrettsforbund med formål å organisere "egne idretter for samene". Det viste seg at denne organiseringen var tungrodd, og i 1990 ble SVL's organisasjonsstruktur endret slik at man fikk tre distriktsforbund, det svenske distriktsforbundet (SVL-R), det finske distriktsforbundet (SVL-S) og det norske distriktsforbundet (SVL-N).

4.1.2 SVL-N

SVL-N's hovedaktiviteter er reinkappkjøring, langrenn m/lassokasting, terrengløp m/lassokasting og lassokasting. Ved utgangen av 2014 var 30 lag med til sammen 4459 medlemmer tilsuttet SVL-N.

SVL-N står også som administrativt ansvarlig for samenes deltakelse i Arctic Winter Games (AWG).

I 2015 har Sametinget over sitt budsjett avsatt kr. 1 130 000 i direktetilskudd til SVL-N. I tillegg har Sametingsrådet tildelt kr. 700 000 i spillemidler til SVL-N.

4.1.3 FA Sápmi

I 2003 ble det dannet et eget fotballforbund tilknyttet SVL, Sámi spábbačiekčanlihttu/Samisk fotballforbund (SSL). SVL's ting i 2014 vedtok å ekskludere SSL fra forbundet, og det nye fotballforbundet, FA Sápmi, ble ved samme anledning tatt opp i SVL. FA Sápmi organiserer fotballaktiviteter for samer. Styret i FA er sammensatt av medlemmer bosatt i Sverige og Norge. FA deltok med et herrelag under CONIFA World cup som ble arrangert i Östersund i juni 2014.

I 2015 har Sametinget over sitt budsjett avsatt kr. 300 000 i direktetilskudd til FA Sápmi.

4.1.4 SHL

Sámi Heargevuodjin-Lihttu/Samisk reinkappkjører-Forbund (SHL) ble opprettet i 2007. SHL er et selvstendig forbund, og formålet er å styrke og utvikle reinkjøring på grunnlag av reinsamenes tradisjonelle aktiviteter når det gjelder temming og kjøring med rein. SHL organiserer reinkappkjøring i ulike områder i Sápmi og har til formål og også å arrangere reinkappkjøring ellers i verden.

I 2014 hadde forbundet to medlemslag i Norge, ett medlemslag i Sverige og to medlemslag i Finland. I tillegg opererer de med enkeltmedlemmer tilsuttet SHL.

I 2015 har Sametinget over sitt budsjett avsatt kr. 227 000 i direktetilskudd til SHL. I tillegg har Sametingsrådet tildelt kr. 50 000 i spillemidler til SHL.

4.2 Spillemidler til samisk idrett

Samisk idrett ble for første gang tilgodesett med spillemidler i 2005 av Kulturdepartementet, og spillemidlene er hvert år overført Sametinget som igjen er ansvarlig for den videre fordelingen av midlene. Formålet med spillemidlene er iht. tildelingskriteriene fra departementet opprettholdelse og videreutvikling av de særegne samiske idrettsaktivitetene som er en del av tradisjonell samisk kultur. I tillegg er det også en målsetting at midlene skal bidra til økt omfang av fysisk aktivitet i befolkningen. Tilskuddet skal primært benyttes til aktiviteter rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-16 år).

Følgende tildelinger av spillemidler til samisk idrett er gjort i perioden 2005-2015:

2005: kr. 300 000
2006: kr. 300 000
2007: kr. 500 000
2008: kr. 600 000
2009: kr. 600 000
2010: kr. 600 000
2011: kr. 600 000
2012: kr. 600 000
2013: kr. 700 000
2014: kr. 750 000
2015: kr. 750 000

Sametinget har hvert år i perioden 2005-2012 viderefordelt spillemidlene til SVL-N. I 2013 ble spillemidlene fordelt med kr. 650 000 til SVL-N og kr. 50 000 til SHL (Sámi Heargevuodjin-Lihttu). I 2014 ble igjen hele spillemiddelbeløpet tildelt SVL-N. I 2015 ble spillemidlene fordelt med kr. 700 000 til SVL-N og kr. 50 000 til SHL

I tillegg til spillemiddeltildelingen fra departementet har samisk idrett mulighet til å motta tilskudd fra spillemidlene gjennom gjeldende tilskuddsordninger til idrettsanlegg. Samiske idrettslag har også mulighet til å motta midler fra kommunenes idrettsråd gjennom tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger.

4.3 Sametingsrådets strategier innenfor organisering og finansiering av samisk idrett
Sametingets avsetning til samisk idrett i sitt årlige budsjett går til organisering av de samiske idrettsorganisasjonene og til de aktivitetene som disse organiserer. Sametingsrådet ser viktigheten av at spesielt samiske barn og unge får tilrettelagt sunne og gode idrettslige aktiviteter. Dette er viktig i et folkehelseperspektiv, og det er også viktig i et identitetsbyggende perspektiv. For Sametinget vil det være viktig at de samiske idrettsorganisasjonene gis muligheter og rammevilkår til å håndtere fellessamiske idrettsaktiviteter og idrettsfaglige spørsmål. Sametingsrådet vil vektlegge den organisasjonsfriheten som også må gjelde for de samiske idrettsorganisasjonene. Det er fra rådets side viktig at det er organisasjonene selv som tar beslutninger, og som står for organiseringen av aktivitetene, innenfor idrettsfeltet. Sametingets rolle vil først og fremst være å bidra med økonomisk støtte innenfor en organisatorisk ramme som fremmer samisk idrett på en god måte.

Sametingsrådet ser med bekymring på de utfordringene som er kommet til syne innenfor organiseringen av reinkappkjøringsidretten. Reinkappkjøring er en aktivitet som det etter rådets vurdering er veldig viktig å styrke og videreutvikle. Reinkappkjøringsmiljøet er lite, og er i dag organisert i to organisasjoner. Dette er etter rådets oppfatning lite hensiktsmessig, og rådet registrerer at denne organiseringen ikke har vært til det beste for utviklingen av reinkappkjøring som idrett. Rådet vil være varsom med å gå inn i en prosess der man rokker ved idrettsorganisasjonenes frihet til å organisere sin virksomhet, men rådet er likevel av den oppfatning at Sametinget må vurdere hvordan man i fremtiden skal kunne støtte reinkappkjøringsidretten på en måte som bygger opp og videreutvikler idretten. Sametingsrådet har forsøkt å samle de to gjeldende organisasjonene til ett felles møte for å få i gang en dialog om organiseringen av reinkappkjøring. Dette har man ikke lyktes med hittil, men rådet vil følge opp dette.

I tillegg til de spesifikke grenene, som reinkappkjøring og lassokasting, som de samiske idrettsorganisasjonene i dag organiserer, er Sametingsrådet av den oppfatning at det ligger et stort potensial i også å bruke andre tradisjonelle samiske aktivitetsformer som grunnlag for å utvikle flere spesifikke samiske konkurranse- og mosjonsgrener. Som et eksempel på dette er det mange av konkurransegrenene i AWG som har sin opprinnelse i tradisjonelle

aktiviteter til urfolk i arktiske strøk. Rådet vil utfordre idrettsorganisasjonene til å følge opp en slik tankegang.

Sametingsrådet registrerer at det er stor aktivitet innenfor idrettsfeltet, og at det ytes mye verdifull frivillig innsats innenfor organiseringen av samisk idrett. Sametingsrådet ser likevel at det innenfor dette feltet er mange utfordringer, spesielt innenfor organiseringen av samisk idrett. Sametingsrådet ser dagens organisering, og da spesielt Sametingets rolle, som lite hensiktsmessig. Rådet er av den oppfatning at idrettens egne organer bør få en mer aktiv rolle også i fordelingen av økonomiske midler som stilles til rådighet for samisk idrett. Etter rådets vurdering ville det kunne være hensiktsmessig å tenke seg en modell der Sametinget og en paraplyorganisasjon innenfor samisk idrett gjennom årlige forhandlinger får i stand en overordnet avtale der innhold og økonomiske rammer nedfelles, og der også spillemidlene til samisk idrett inngår. Dette kan sammenlignes med den avtalen Sametinget har med Samisk kunstnerråd, kunstneravtalen. Sametingsrådet vil også vise til hvordan kunstnerrådet er organisert. Samisk kunstnerråd fungerer som en paraplyorganisasjon for seks ulike samiske kunstnerorganisasjoner, og fungerer som kunstnerorganisasjonenes felles sekretariat. Etter rådets vurdering vil dette være en organisasjonsmodell som det kunne være hensiktsmessig for samisk idrett å se på. Rådet vil oppfordre de samiske idrettsorganisasjonene å vurdere om dette kan være en vei å gå for å styrke organiseringen av samisk idrett, og samtidig bidra til at de økonomiske ressursene utnyttes bedre. Samtidig vil det ligne på den norske idrettsmodellen der departementet stiller midler til rådighet for Norges idrettsforbund (NIF), som igjen står for den videre fordelingen til særforbund, idrettskretser og lag/foreninger. Innenfor samisk idrett vil det også være viktig å ivareta og videreutvikle det fellessamiske samarbeidet.

5 Arctic Winter Games (AWG) og deltakelse på internasjonale arenaer

Arctic Winter Games (AWG) er et idretts- og kulturarrangement for ungdom i arktiske områder i alderen 13-18 år. AWG arrangeres annet hvert år. Deltakerne kommer fra Alaska, Canada, Grønland, Russland og Sápmi. SVL har på vegne av samene vært med som gjestedeltakere siden 2004, og da hovedsaklig med skiløpere, jentefotballspillere og kulturutøvere.

Formålet med arrangementet er bl.a. å fremme kultur og kulturell forståelse, fairplay, vennskap, personlig utvikling og samfunnsutvikling. I tillegg til en mengde idrettskonkurranser er den kulturelle og sosiale utvekslingen sentral i AWG. Alle deltagende lag har med seg utøvere som skal fremføre kunst- og kulturinnslag med tilknytning til sin region under ulike arrangement i løpet av den tida lekene varer.

Det er SVL-N som administrer team Sápmis deltakelse i AWG. Dette er gjort med stor grad av frivillig innsats fra tillitsvalgte i SVL-N. Signalene fra SVL-N's side er at organiseringen av AWG er svært ressurskrevende, og man etterlyser større administrativ kapasitet for å kunne opprettholde kvaliteten på forberedelsene og gjennomføringa av deltakelsen i AWG.

I 2015 har Sametinget over sitt budsjett avsatt kr. 550 000 i tilskudd til AWG..

Samisk fotball har gjennom landskamper og deltakelse i turneringer et bredt internasjonalt engasjement. FA Sápmi deltok blant annet med et herrelandslag i Conifa World cup i Østersund i 2014.

I oktober 2015 arrangeres de første verdenslekene for urfolk i Brasil. Sametinget har mottatt en invitasjon gjennom den brasilianske ambassaden i Oslo om deltakelse i disse lekene. Denne invitasjonen er videreformidlet de samiske idrettsorganisasjonene, men man har ikke sett seg i stand til å prioritere en deltakelse innenfor de eksisterende økonomiske rammene.

5.1 Sametingsrådets strategi – AWG og internasjonalt engasjement

Sametinget i Norge har siden Sápmis første deltakelse i AWG i 2004 vært med på å finansiere deltakelsen i denne idretts- og kulturmønstringen for arktisk ungdom. Deltakere har kommet fra både norsk, svensk og finsk side. Det har vist seg å være en utfordrende for deltakerne fra finsk og svensk side å få finansiert deltakelsen i AWG. Dette innebærer at det er Sametingets bidrag til SVL-N som i hovedsak bærer Sápmis deltakelse i AWG, og Sametingsrådet vil i SPR ta opp dette.

Sametingsrådet ser på deltakelsen i AWG som viktig. Deltakelsen styrker den indre samhørigheten mellom de samiske ungdommene som kommer fra ulike områder, og i tillegg styrker den samhørigheten med de andre urfolksgruppene og arktiske befolkningsgruppene som deltar i AWG. Deltakelsen i AWG har gitt virksomheten til SVL en ny og spennende dimensjon. Samtidig registrerer rådet at det i kjølvannet av deltakelsen har oppstått diskusjoner rundt uttak til AWG, og det er også reist spørsmål om hvorvidt det er riktig at så unge utøvere reiser så langt for å delta i idrettskonkurranser. Dette er viktige problemstillinger som rådet har tiltro til at SVL's organisasjon tar på alvor. Etter Sametingsrådets oppfatning vil det være viktig å opprettholde vår deltakelse som gjester også under fremtidige AWG-arrangement, og rådet er villig til å vurdere signalene fra SVL-N om behovet for økte administrative ressurser til forberedelsene og gjennomføringa av team Sápmis deltakelse i AWG. Rådet er videre av den oppfatning at en styrking av kulturutøverdelen til Sápmi med fordel kan styrkes, og da særlig under AWG som arrangeres på Grønland i 2016. Sametingsrådet har vært, og er, i nær dialog med SVL-N når det gjelder Sápmis deltakelse i AWG.

Idrett er en arena som tradisjonelt ligger godt til rette for samarbeid over landegrensene. Internasjonale fotballarrangement som Conifa World cup og verdenslekene for urfolk i Brasil og AWG er eksempler på dette. Slike arrangement er økonomisk ressurskrevende, og Sametingsrådet ser at det er utfordrende å kunne engasjere seg innenfor alle disse områdene.

6 Sametingets idrettspris/idrettsstipend for ungdom

Sametinget har ønsket å motivere samisk ungdom til satsing på idrett. I 2007 og 2008 ble det delt ut idrettspris på grunnlag av innkomne forslag, mens man fra 2009 og 2010 valgte å lyse ut en idrettsstipendordning som samisk idrettsungdom kunne søke på. Fra 2011 ble ordningen utvidet til også å gjelde kunst- og kulturutøvere. Idretts- og kulturstipendet ble ikke utdelt i 2012 og 2013.

Idrettspris:

2007: Siv Anja Mienna og Oda Unstad Utsi

2008: Odd Isak Kappfjell og Finn Hågen Krogh

Idrettsstipend:

2009: Aila Emilie Sarre og Martin Hanssen Lillevik

2010: Henning Holti og Anne Risten Sara

Kultur- og idrettsstipend:

2011: Silje Wilsgård, Krister Kjønnstø Karlsen, Marja Helene Fjellheim Mortensson og Márjá Sofe Holmestrand Hætta,

2012: (Ingen ordning dette året)

2013: (Ingen ordning dette året)

2014: Aslak Ole Eira, Sarakka Gaup, Ole M. Sara Nedrejord, Ina-Theres Andrea Sparrok, Anne Maia Raanes Sørensen

6.1 Sametingsrådets strategi – Idretts-/kulturstipend

Sametingsrådet ser på idretts- og kulturstipendet for samisk ungdom som et fint virkemiddel for å motivere samisk ungdom til å satse på og engasjere seg innenfor kunst, kultur og idrett. Rådet registrerer at det er stor interesse rundt ordningen, både når det gjelder antall søknader og også når det gjelder interessen rundt og omtalen av ordningen. Rådet er innstilt på at ordningen videreføres ved at det avsettes midler til den over Sametingets budsjett.

I tillegg til å motivere ungdom til satsing på idrett ser Sametingsrådet det som riktig at også toppidretten får oppmerksomhet, og rådet vil derfor i hvert enkelt tilfelle ta en vurdering om hvordan man kan gi anerkjennelse og støtte til samiske toppidrettsutøvere på høyt nasjonalt eller internasjonalt nivå.

7 Store idrettsarrangement i Sápmi

Det arrangeres jevnlig store idrettsarrangement i områder der samer bor. Eksempler på slike arrangement kan være Arctic Race of Norway, Finnmarksløpet, NM-arrangement i ulike grener og Sjakk-OL 2014 i Tromsø. I forbindelse med slike arrangement får Sametinget ofte henvendelser fra arrangører og andre aktører i de områdene som arrangementet foregår med forespørsel om økonomisk støtte, og da ofte til samiske profileringstiltak i tilknytning til disse begivenhetene.

7.1 Sametingsrådets strategi – store idrettsarrangement

Sametingsrådet ser at man innenfor de rammene som man har å forholde seg til innefor Sametingets søkerbaserte ordninger ikke har rom for store generelle bidrag innenfor dette området. Rådet ser imidlertid at slike store begivenheter i samiske lokalsamfunn kan ha stor verdi og ha store ringvirkninger. Rådet har på bakgrunn av dette i 2015 bidratt med støtte til Finnmarksløpet, og rådet vurderer et fremtidig samarbeid med dette hundeløpsarrangementet, og at et slikt samarbeid kobles inn mot Sametingets samarbeidsavtale med Finnmark fylkeskommune. Rådet er videre av den formening at det i forhold til andre store idrettsarrangement kan være hensiktsmessig å vurdere støtte til tiltak som arrangøren, eller andre tilhørende aktører, i slike sammenhenger setter i verk med et klart definert mål om synliggjøring og styrking av samisk kunst, kultur eller næringsvirksomhet.

8 Oppsummering - strategier

Idretten har en viktig rolle i det samiske samfunnet. Sametingsrådet er opptatt av at vi også legger til rette for idrettsaktiviteter der samisk tilhørighet, samisk bakgrunn og samisk kultur og språk inngår på en naturlig måte.

Det er viktig at det finnes gode og tilpassede idrettsanlegg tilgjengelig. Gjennom spillemiddelordningen finnes det gode ordninger for finansiering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Sametingsrådet ser at det kan være utfordrende for små kommuner og små lokalsamfunn å klare å realisere bygging av slike anlegg, men rådet ser det vanskelig å kunne prioritere økonomisk støtte til bygging av idrettsanlegg innenfor nåværende ramme. Rådet ser likevel behov for å ta et spesielt ansvar for anlegg til reinkappkjøring og lassokasting, og vil være åpen for å gi økonomisk støtte til slike anlegg innenfor Sametingets søkerbaserte ordninger.

Sametingsrådet legger vekt på at organisasjonsfriheten skal være gjeldende for de samiske idrettsorganisasjonene. Sametingets rolle vil først og fremst være å bidra med økonomisk støtte innenfor en organisatorisk ramme som fremmer samisk idrett på en god måte. Sametingsrådet ser likevel på dagens organisering, og Sametingets rolle, som lite hensiktsmessig. Rådet er av den oppfatning at idrettens egne organer bør få en mer aktiv rolle også i fordelingen av økonomiske midler. Rådet ser det derfor som hensiktsmessig å vurdere en ny organisasjonsmodell der Sametinget og en paraplyorganisasjon innenfor

samisk idrett inngår en årlig idrettsavtale, jfr. organiseringen av Samisk kunstnerråd og samisk kunstneravtale. Dette vil etter rådets vurdering kunne bidra til en styrket organisering av samisk idrett og forbedre dialogen mellom Sametinget og samisk idrett.

Sametingsrådet ser på AWG som en viktig arena der samisk ungdom får muligheten til idrettslig og kulturell samkvem med andre urfolksgrupper og arktiske befolkningsgrupper. Rådet ser på idretten som en arena som egner seg godt til å få i stand felles arrangementer og samarbeid over landegrensene. Derfor vil rådet være positiv til å bidra til at samiske idretts- og kulturutøvere skal få muligheten til også å delta på internasjonale arenaer, men rådet ser også den utfordringen som ligger i det økonomiske aspektet når det gjelder dette.

Sametingets idretts- og kulturstipend for ungdom er et fint virkemiddel til å motivere samisk ungdom til satsing på idrett og ulike kunst- og kulturretninger. Sametingsrådet er innstilt på at ordningen videreføres.

Sametingsrådet ser at store arrangement og begivenheter som Arctic Race of Norway, sjakk-OL og Finnmarksløpet kan ha stor verdi og ha store ringvirkninger i samiske lokalsamfunn. Rådet vurderer derfor blant annet å inngå en avtale om et fremtidig samarbeid med Finnmarksløpet. Rådet er videre av den formening at det i forhold til andre store idrettsarrangement kan være hensiktsmessig å vurdere støtte til tiltak med klart definerte mål om synliggjøring og styrking av samisk kunst, kultur eller næringsvirksomhet.